

ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร

The Relationship Between Teachers' Competency and Academic Performance of Teachers in the 21st Century in Klong Sam Wa District Schools Under Bangkok Metropolitan Administration

สิริพร บุญพา¹, ธารินทร์ รसानนท์²

มหาวิทยาลัยพะเยา, ประเทศไทย

Siriphon Boonpha and Tharin Rasanond
University of Phayao, Thailand.
Email: s.boonpha@gmail.com¹

Received: 24 October 2024; Revised: 04 December 2024; Accepted 18 December 2024
© The Author(s) 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสมรรถนะของครูโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร 2) ศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 253 คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา IOC = .67-1.0 มีค่าความเชื่อมั่น = 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ส่วนด้านที่มีค่าต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาตนเอง 2) การปฏิบัติงานวิชาการของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา 3) ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) .797

คำสำคัญ : สมรรถนะของครู, การปฏิบัติงานวิชาการของครูในศตวรรษที่ 21, โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

Abstract

This research aimed to: 1) study the competencies of teachers in Klong Sam Wa District schools under the Bangkok Metropolitan Administration, 2) examine the academic performance of teachers in the 21st century in these schools, and 3) explore the relationship between teacher competencies and academic performance in the 21st century. The sample consisted of 253 teachers selected using stratified random sampling. The research employed a five-point Likert scale questionnaire with content validity (IOC = .67–1.0) and reliability ($\alpha = 0.98$). Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient. The findings revealed that: 1) teacher competencies were rated at a high level overall and across all dimensions, with the highest mean score for ethics and professional code of conduct and the lowest for self-development; 2) academic performance in the 21st century was also rated at a high level overall, with the highest mean score for learning process development and the lowest for developing educational media, innovations, and technology; and 3) the relationship between teacher competencies and academic performance in the 21st century was moderately high and positively correlated, with a statistically significant correlation coefficient ($r = .797, p < .01$).

Keywords: teachers' competency, teachers' academic performance in the 21st century, Schools Under Bangkok Metropolitan Administration

1. บทนำ

ทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า ทรัพยากรมนุษย์นับได้ว่าเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและมีความสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าหลายๆ ประเทศที่สร้างชาติให้พัฒนาขึ้นมาได้ก็เกิดจากการที่มีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ เช่นเดียวกันประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยระบุในวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 เพื่อเป็นการพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” ซึ่งหมายถึงการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ครอบคลุมตั้งแต่ระดับโครงสร้าง นโยบาย และกลไก เพื่อมุ่งเสริมสร้างสังคมที่ก้าวหน้าพลวัตของโลก และเกื้อหนุนให้คนไทยมีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ พร้อมกับการยกระดับกิจกรรมการผลิตและการให้บริการให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มที่สูงขึ้น โดยอยู่บนพื้นฐานของความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังมีเป้าหมายการพัฒนาสำคัญประการหนึ่งที่ว่า การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ มุ่งพัฒนาให้คนไทยมีทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ ทั้งทักษะในด้านความรู้ ทักษะทางพฤติกรรม และคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม และเร่งรัดการเตรียมพร้อมกำลังคนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และเอื้อต่อโอกาสการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ภาคการผลิตและบริการเป้าหมายที่มีศักยภาพและผลิตภาพสูงขึ้น รวมทั้งให้ความสำคัญกับการสร้างหลักประกันและความคุ้มครองทางสังคมที่สามารถส่งเสริมความมั่นคงในชีวิต (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2567 หน้า 3) นอกจากนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) ได้กำหนดจุดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉบับพลันของโลก

สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคม ได้อย่างสงบสุข และมีกลยุทธ์การพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยรับการพัฒนาในทุกมิติ โดยมีกลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 พัฒนาผู้อยู่ในช่วงวัยการศึกษาในระดับพื้นฐานให้มีความตระหนักรู้ในตนเอง มีทักษะดิจิทัลและมีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ การดำรงชีวิตและการทำงาน โดยมีประการหนึ่งได้กล่าวว่า การยกระดับการผลิตและพัฒนาครูทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ โดยวางแผนจำนวนความต้องการครูในแต่ละสาขา พัฒนาหลักสูตรการผลิตครูที่มีการเตรียมความพร้อมด้าน วิชาการและด้านทักษะ การจัดการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ พัฒนาระบบการคัดกรองที่สะท้อนสมรรถนะวิชาชีพครู ปรับบทบาทของครูจาก “ผู้สอน” เป็น “โค้ช” ที่อำนวยความสะดวกการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง และมุ่งสู่การยกระดับครูสู่วิชาชีพชั้นสูง (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2567)

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 หน้า 114-118) เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ซึ่งกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ และเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะทักษะและสมรรถนะศตวรรษที่ 21 มีเป้าหมายที่จะพัฒนาคุณภาพครูสู่การเป็นครูแกนนำ และครูมืออาชีพที่สะท้อนทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะของวิชาชีพครู แผนการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดยุทธศาสตร์ในด้านการพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตและพัฒนาครูผู้สอนในทุกระดับและประเภทการศึกษาให้เป็นครูที่มี คุณธรรม มีจิตวิญญาณความเป็นครู มีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 และเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติระยะ 21 ปีและยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 เป้าหมายที่จะให้ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐาน ซึ่งมีแนวทางการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการผลิตครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา พัฒนาครูสู่การเป็นครูแกนนำ (Master Teacher) และครูมืออาชีพ (Professional Teacher) ที่สะท้อนทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะของวิชาชีพครู เช่นเดียวกับกับกรุงเทพมหานครซึ่งมีสำนักงานการศึกษาที่เป็นหน่วยงานราชการในสังกัดกรุงเทพมหานครมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของกรุงเทพมหานครไปสู่ การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม โดยมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทสามัญ ศึกษาของกรุงเทพมหานคร ในการกำหนดนโยบาย การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร การจัดการศึกษาในระบบอย่างมีคุณภาพ การส่งเสริมวิชาชีพครูและบุคลากร ทางการศึกษา การส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการบริหารการจัด การเรียนรู้เป็นศูนย์กลาง การพัฒนาเครือข่ายสารสนเทศด้านการศึกษา การส่งเสริมให้โรงเรียน มีระบบการประกันคุณภาพภายใน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และให้การดำเนินงานจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานครเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามที่แผนการศึกษาแห่งชาติ และแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (2564-2569) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ “จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาสู่อัตลักษณ์ผู้เรียนแห่งมหานครที่พร้อมด้วยคุณธรรม” และมีพันธกิจในข้อ 5) ว่าด้วยการเสริมสร้างและพัฒนาทุนมนุษย์และบริหารจัดการสู่องค์กร

สมรรถนะสูง การพัฒนาระบบการศึกษาของกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องมีทิศทางที่เชื่อมโยงไปสู่การผลิตบุคลากรที่เป็นกำลังสำคัญของประเทศในระดับต่างๆ อย่างสอดคล้องกับเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ของชาติ และทิศทางการพัฒนาประเทศที่กำหนดขึ้น รวมทั้งการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศสู่สังคม ดิจิทัล และการพัฒนาระบบการศึกษาเพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงในสังคมที่เน้นการแข่งขัน ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี สำนักการศึกษาได้วิเคราะห์บริบทความเปลี่ยนแปลงและทิศทางการพัฒนาตามนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของกรุงเทพมหานคร โดยมีสาระสำคัญที่อธิบายถึง บริบทครู การเปลี่ยนโฉมบทบาท “ครู” ให้เป็นครูยุคใหม่จาก “ครูสอน” เป็น “โค้ช” หรือ “ผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้” ทำหน้าที่กระตุ้น สร้างแรงบันดาลใจ แนะนำวิธีเรียนรู้ และวิธีจัด ระเบียบการสร้างความรู้ ออกแบบกิจกรรมและสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน และมีบทบาทเป็นนักวิจัยพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน รวมทั้งปรับระบบการผลิต และพัฒนาครู ตั้งแต่การดึงดูด คัดสรร ผู้มีความสามารถสูงให้เข้ามาเป็นครูคุณภาพ มีระบบการพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะครูอย่างต่อเนื่องครอบคลุมทั้งเงินเดือน เส้นทางสายอาชีพ การสนับสนุนสื่อการสอน และสร้างเครือข่ายพัฒนาครูให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน รวมถึงการพัฒนาครูที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนมาเป็นผู้สร้างครูรุ่นใหม่อย่างเป็นระบบและวัดผลงานจากการพัฒนาผู้เรียนโดยตรง (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2563)

ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อประเทศชาติเพราะครูมีหน้าที่จัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน ซึ่งจะกลายเป็นอนาคตของชาติต่อไป และมีบทบาทโดยตรงที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก เยาวชนเพื่อให้เติบโต ก้าวออกไปเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ สามารถที่จะนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ โดยครูเป็นผู้ปฏิบัติงาน วิชาการเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ดังนั้น ครูจึงควรมีสมรรถนะทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม และจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงานวิชาการใน 5 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา การวัดผลประเมินผลการเรียน และการนิเทศการศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการสนับสนุนพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้สรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ผลการสอบมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ 1 วิชา คือ ภาษาอังกฤษ และมีคะแนนต่ำกว่า คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ 3 วิชา คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัด กรุงเทพมหานคร มีคะแนนเฉลี่ยระดับต่ำกว่าระดับประเทศทุกวิชา ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อไป (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2566)

จากประเด็นความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่า การพัฒนาส่งเสริมสมรรถนะครูเป็นสิ่งที่สำคัญเพื่อให้ครูมีความศักยภาพในการปฏิบัติงานวิชาการ ส่งผลต่อการพัฒนานักเรียน หากผู้บริหาร

หรือ ฝ่ายบริหารมีองค์ความรู้หรือผลการวิจัยที่สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถนะของครูอย่างถูกต้องจะนำไปสู่การพัฒนาครูอย่างถูกต้อง ดังนั้น การวิจัยนี้เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูเพื่อเสนอแนะให้ครูมีการพัฒนาสมรรถนะที่สามารถนำไปปฏิบัติงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะของครูโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร

3. วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2566 จำนวน 679 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 253 คน โดยได้จากสุทธทาโร่ ยามาเน่ เป็นการสุ่มประชากรครูแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้สถานศึกษาเป็นชั้นในการสุ่ม ซึ่งแบ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 33 คน ขนาดกลาง 112 และขนาดใหญ่ 108 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาสมรรถนะหลักของครู ตามแนวทางของสำนักงานพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) มีสมรรถนะ 5 ด้าน ดังนี้ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน 2) การบริการที่ดี 3) การพัฒนาตนเอง 4) การทำงานเป็นทีม 5) จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู และศึกษาแนวคิด หลักการ ของการปฏิบัติงานวิชาการจากแนวคิดของ สพฐ. (2552) จันทราณี สงวนนาม (2551) ไชยา ภาวะบุตร (2555) สัมมา รณิธย์ (2556) จิติมา วรรณศรี (2557) จรุณี แก้วเอี่ยม (2557) โดยสังเคราะห์ได้ 5 ด้าน ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา 4) การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และ 5) การนิเทศการศึกษา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม 1 ชุด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist)
ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัด

กรุงเทพมหานคร และ ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ท

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 ข้อมูลสมรรถนะของครู และข้อมูลการปฏิบัติงานวิชาการการปฏิบัติงานวิชาการของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) แปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ของบุญชุม ศรีสะอาด (2545)

4.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

4. ผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร ปรากฏผลการวิจัย ดังนี้

1. สมรรถนะของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงที่สุดไปต่ำสุด ดังนี้ 1) สมรรถนะของครูด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู 2) ด้านการบริการที่ดี 3) ด้านการทำงานเป็นทีม 4) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน 5) และด้านการพัฒนาตนเอง ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับของสมรรถนะครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน

สมรรถนะของครู	n = 253		ระดับ
	$\bar{X}$	SD	
1. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน	4.12	0.63	มาก
2. ด้านการบริการที่ดี	4.32	0.62	มาก
3. ด้านการพัฒนาตนเอง	4.10	0.65	มาก
4. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.30	0.64	มาก
5. ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู	4.48	0.75	มาก
รวมทั้งสิ้น	4.26	0.61	มาก

2. การปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงที่สุดไปต่ำสุด ดังนี้ 1) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 2) ด้านการวัดผล ประเมินผลการเรียน 3) ด้านการนิเทศการศึกษา 4) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 5) และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับของการปฏิบัติงานวิชาการของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร

การปฏิบัติงานวิชาการของครู	n=253		ระดับ
	$\bar{X}$	SD	
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.15	0.69	มาก
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.29	0.69	มาก
3. ด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียน	4.26	0.69	มาก
4. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.13	0.74	มาก
5. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.20	0.74	มาก
รวม	4.21	0.66	มาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในศตวรรษที่ 21 ของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม พบว่า สมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.797, \leq .01$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า สมรรถนะของครู (X) กับการปฏิบัติงานวิชาการของครู (Y) มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.717-.788, \leq .01$) ด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุดคือ ด้านการพัฒนาตนเอง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติงานวิชาการของครู (Y) อยู่ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.788, \leq .01$) ส่วนอีก 4 ด้าน คือ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการบริการที่ดี การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานและ ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.742, .727, .726, .717 \leq .01$) ดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในศตวรรษที่ 21 ของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตัวแปร	X	Y	Ach	Serv	Devel	Team	Ethic	Curri	LeProc	Ass	Me_Ino	Sup
X	1											
Y	.797**	1										
Achive	.919**	.726**	1									
Serv	.944**	.727**	.835**	1								

Devel	.915**	.788**	.830**	.829**	1							
Team	.944**	.742**	.832**	.868**	.836**	1						
Ethic	.920**	.717**	.779**	.856**	.762**	.847**	1					
Curri	.749**	.920**	.683**	.696**	.731**	.707**	.663**	1				
LeProc	.769**	.935**	.709**	.694**	.766**	.707**	.695**	.867**	1			
Ass	.782**	.946**	.705**	.715**	.745**	.745**	.720**	.833**	.866**	1		
Me_Ino	.691**	.938**	.634**	.617**	.712**	.637**	.608**	.812**	.831**	.856**	1	
Sup	.734**	.931**	.665**	.677**	.727**	.675**	.664**	.792**	.810**	.864**	.872**	1

หมายเหตุ : **ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในศตวรรษที่ 21 ของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. สมรรถนะครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สมรรถนะของครู 1) ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู 2) ด้านการบริการที่ดี 3) ด้านการทำงานเป็นทีม 4) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน และ 5) ด้านการพัฒนาตนเอง ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูในโรงเรียนในเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้ปฏิบัติงานด้วยความวิริยะ อุตสาหะ ทำงานอย่างอุทิศตนให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา สภาพสังคม และฐานะทางเศรษฐกิจ และต้องมีสมรรถนะทั้ง 5 ด้าน เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานวิชาการของครูในศตวรรษที่ 21 ให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถสอดคล้องกับแนวคิด หลักการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดสมรรถนะหลักของครู 5 ด้าน ดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ชินกมล ประสาทร์ (2559)** ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะครูกับประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า สมรรถนะครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของอุทัยรัตน์ ทองเนื้อตัน(2558) ได้ศึกษาสมรรถนะของพนักงานครูโรงเรียนสังกัดเทศบาล นครปฐม พบว่า สมรรถนะของพนักงานครูโรงเรียนสังกัดเทศบาล นครปฐม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ **ภัทรสุดา เกิดแสง (2563)** ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูผู้สอนกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พบว่า สมรรถนะของครูผู้สอน โดยรวม อยู่ในระดับมาก

2. การปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียน 4) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา 5) ด้านการนิเทศการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตระหนักถึงความสำคัญงานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจหลักของสถานศึกษา ครูมีหน้าที่จัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดทำสื่อการสอน การวัดผล ประเมินผล การส่งเสริมและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ

สพฐ. (2552) จันทราณี สงวนนาม(2551) ไชยา ภาวะบุตร (2555) สัมมา รณิธย์ (2556) จิตติมา วรรณศรี (2557) จรุณี แก้วเอียน(2557) ที่กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณพรชกรณ์ ชัยพรหม (2565) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร พบว่า การบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมของโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตรอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพล พรเพ็ญ (2561) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.797, \leq .01$) อาจเป็นเพราะว่า ครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีสมรรถนะในด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู ด้านการบริการที่ดี ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน และ ด้านการพัฒนาตนเอง ซึ่งสามารถปฏิบัติงานวิชาการของครูในศตวรรษที่ 21 ได้อยู่ในระดับค่อนข้างสูง และสามารถนำไปปฏิบัติงานตามแนวทางการปฏิบัติงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรวรรณ คำยอด (2555) ได้ศึกษาสมรรถนะครูที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า สมรรถนะครูส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรสุดา เกิดแสง (2563) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้สอนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พบว่า สมรรถนะของผู้สอน และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชื่นกมล ประสาทศรี(2559) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวก

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า สมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก และความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคู่ที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ สมรรถนะของครู ด้านการพัฒนาตนเอง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติงานวิชาการของครู โดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ส่วนคู่ที่มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูง เรียงลำดับ คือ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการบริการที่ดี การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานและ ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.742, .727, .726, .717 \leq .01$)

6. ข้อเสนอแนะ

1. ผลการวิจัยพบว่าสมรรถนะของครู ทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก แต่ด้านการพัฒนาตนเองมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ครูในโรงเรียนเขตคลองสามวาสังกัดกรุงเทพมหานคร ควรปรับเปลี่ยนและพัฒนาตนเองทั้งด้านความรู้และความสามารถในการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีการเรียนการสอนและสามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้มากยิ่งขึ้น โดยการไปศึกษาอบรมและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เช่น การเข้ารับการอบรมการจัดการเรียนรู้ และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น โดยเฉพาะวิชาที่ทำสอน

1. ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานวิชาการของครูอยู่ในระดับมากแต่ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นครูจึงควรพัฒนาด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาใหม่ๆ โดยการเข้าศึกษาต่อ หรือ การเข้ารับการอบรมในระบบออนไลน์และออนไซต์

2. ผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนเขตคลองสามวา มีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับค่อนข้างสูง ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรสนับสนุนให้ครูใช้สมรรถนะทั้ง 5 ด้านในการปฏิบัติงานวิชาการให้มากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองในด้านการพัฒนา การผลิต สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะประจำสายงานของครูกับการบริหารงานด้านอื่นๆ ของสถานศึกษา เช่น การบริหารทรัพยากรบุคคล การบริหารงานทั่วไป ฯ

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะของครูที่ส่งผลต่อการเรียนการสอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในเขตอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- ชื่นกมล ประสาทร์. (2559). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1*. [วิทยานิพนธ์ คม.]. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ณพรชกรณ ชัยพรหม. (2565). *การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร*. [การค้นคว้าอิสระ ศษ.ม.]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ภัทรสุดา เกิดแสง. (2563). *ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูผู้สอนกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23*. [วิทยานิพนธ์ คม.]. มหาวิทยาลัยสกลนคร.
- สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2563). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2564 – 2569)*. กรุงเทพฯ: วันไพนธ์เดย์.

สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2567). รายงานสถิติการศึกษา ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนสังกัด

กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: สำนักยุทธศาสตร์การศึกษา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2567). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570). สืบค้นเมื่อ 13 ตุลาคม 2566, จาก

https://www.nesdc.go.th/article_attach/article_file_20230307173518.pdf

สุพล พรเพ็ญ. (2561). การบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่ม.

อรรณณ คำยอด. (2555). สมรรถนะครูที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. [วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อุทัยรัตน์ ทองเนื้อมั่น. (2558). สมรรถนะของพนักงานครูโรงเรียนสังกัดเทศบาล นครปฐม. [การค้นคว้าอิสระ ศษ.ม.]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.